

bere debere præcedentiam super omnes alios, præter celebrantem solemniter aut officium facientem.

« Ad 2. Missas solennes in parochiali spectare ad parochum seu rectorem.

« Ad 3. Officium super cadaveribus peragi debere ab ipso rectore in sua parochiali, etiam quando interveniat capitulum collegiatæ. Eadem S. C., 21 Junii 1637, *Pientina*. Apud *Manuale ecclesiastic.*, edit. Neapol., *De præminentibus*, n. 683. »

Super eadem materia.

ALIUD PRÆD. S. C. R. DECRETUM.

Capitulum et canonicis collegiatæ ecclesiæ S. Jacobi de Bene, diocesis Montis Regalis, petentibus declarari; primo: « An parochus et clerus ecclesiæ parochiali matrici

men tanquam norma pro omni casu et specie in foro ecclesiastico attenditur. Audiamus clariss. Piescium in hæc verba: « Controversias de præcedentia... etiam inter sæculares clericos quosvis exortas componere... pertinet ad episcopum. Quis autem modus in eis componendis tenendus sit, declaravit Gregorius XIII, constit. sua incip. *Exposcit.* » *Prax. episcop.*, part. II, cap. 5, num. 48, pag. 196.

Sic quoque Nicolius, in *Flosc.*, v. *Præced.*: « Generaliter (inquit) qui sunt in quasi possessione præcedendi, præcedunt; ubi vero non constat de quasi possessione, præcedunt ii, qui sunt antiquiores in loco controversiæ, ut ex Gregorii XIII, constit. *Exposcit.*, et sac. congregat. » Item Panimolle: « Præcedere debent (sunt ejus verba)... qui in quasi possessione præcedentiæ, ac jure præcedendi reperiuntur, quibuscunque reclamationibus, protestationibus, etc., prorsus remotis, et omnino postpositis, juxta expressam dispositionem const. Gregor. XIII, et mantionem competere existenti in possessione, vel quasi. » *For. eccles. decis.*, part. I, decis. 1, n. 1 et 2. Atque ad id allegat auctoritatem Rotæ Rom., decis. 903, coram Baratto, decis. 419, n. 1 et 2, part. IX, tom. II. *Rot. recent. ibid.*

« Jam vero in quasi possessione præcedentiæ constitui eum, qui fecit plures actus, sciente et patiente eo, de cuius præjudicio agitur » tenet ead. Rotæ, decis. 242, n. 42, part. XVI. *Rot. recent. V. Præcedentia.* — Imo « Actum, quamvis unicum, tribuere quasi possessionem manutentibilem in materia præcedentiæ. » Decis. 230, n. 14, part. XI, decis. 148, n. 8, part. XIV. *Rot. recent., ibid.*, modo actus ille non sit æquivocus, decis. 230, num. 32, p. XI, *ibid.* Atque ut rite id intelligatur, nempe quoad comparandam possessionem servitutis affirmativæ, ejus generis sunt jus electionis, jus decimandi, præcedentiæ, etc., distinctione res definienda venit, quippe considerandi sunt actus, quibus hujusmodi jus, vel servitus exercetur. Nam si tales sunt, qui vix unquam alicui conceduntur, ex gratia, v. g. ut extraneus et qui non est de collegio, habeat vocem activam inter capitulares, tunc unus actus sufficit ad acquirendam quasi possessionem juris eligendi, prout desumitur ex cap. *Cum de beneficio* 5, De præbend. in 6, l. *Ait prætor* 1, § *Quæsitum* 21, ff. *De aqua quotid.*, Schmalzgrueber, ad tit. *De caus. possess.*, n. 12.

Si vero sunt actus, qui ex amicitia, et gratia alteri concedi solent, sed raro, et non frequenter, ut ire in fundum alterius, pomum decerpere, aucupium exercere, etc., et tunc non sufficit unus actus, sed plures requiruntur, arg. l. *Prætor*, ff. *De itin. actus priv.*, ut verisimiliter constet, utentem non ratione amicitiae, sed jure suo illos actus exercuisse. Schmalzgrueber, *loc. cit.*

addicti, sint præferendi capitulo et canonicis collegiatæ? » R. « Capitulum et canonicos collegiatæ parochi matricis ecclesiæ in omnibus præferendos esse... » et ita servari mandavit sac. R. cong., 5 Augusti 1637, *Montis Regalis*. Apud citat. *Manual. de præminentibus*, n. 688.

Super eadem re.

AFFERTUR NOVISS. DECRET. PRÆF. CONG.

SYRACUSANA. An capitulo collegiatæ ecclesiæ civitatis Augustæ aliquod jus competit in parochiali ecclesia S. Sebastiani civitatis ipsius; adeo ut parochus ipse S. Sebastiani in ecclesiasticis functionibus et parochialibus munitis explendis sit aliqua ratione eidem capitulo subjectus?

2. An eidem capitulo collegialiter incedenti in generalibus processionibus præce-

Cumque actus præcedendi, limitative, et quantum ad propositum nostrum spectat, talis sit, qui vix unquam alicui ex gratia concedi videatur, optimo sane calculo definit Rota hic supra, unicum actum in materia præcedentiæ satis esse pro tribuenda possessione manutentibili.

Quoad vero atinet ad modum probandi hujusmodi possessionem præcedentiæ, illud utique exploratum habe, probationem in subjecta materia per testes rite fieri posse, prout ex compacto tenent doctores. « Esse in quasi possessione præcedendi probatur ex depositionibus plurimorum testium firmiter deponentium de actu subsequendi in incesu processionali, etc... qui testes cum sint de eodem loco, et deponant de visu, optime probant. » Sic Panimolle, *loc. cit.*, n. 5, quæ quidem est mens Rotæ, decis. 42, n. 4, part. IV, decis. 69, nu. 47, vers. *Hisque testibus*, decis. 237, num. 7, decis. 370, num. 7, part. VII, recent. Apud d. Panimolle, *ibid.*

Et ut habet Pignatellus: « Accedentibus attestantibus hominum fide dignorum, concludenter probatur possessio antiqua præcedendi, quæ satis est pro obtinenda manutentione in quasi possessione præcedendi, pro qua sufficiunt (nota) leves probationes, ac semiplenæ, ut sæpius firmavit Rota. » Tom. IX, *Consult. canonic.*, consultat. 183, n. 4.

Illud amplius notandum, quod talis est vis consuetudinis et observantiae in materia præcedentiæ, ut omnino attendenda sit, etsi juri communi repugnaret, uti declaravit S. cong. Rit. et sæpius firmavit Rota: « Talis est observantia (sic cardinalis de Luca), qualem attendendam esse, quamvis in aliquo adversaretur constitutioni Gregorii XIII, firmatum fuit ex S. R. congregationis decreto, de anno 1495, approbato per Clementem VIII, » *De præminentibus*, disc. 25, nu. 6. Audiamus etiam Riccium, *Collect. decis.*, part. IV, collect. 1069, ubi sic habet: « In præcedentiis debet attendi consuetudo loci... quod adeo verum est, ut procedat, etiamsi consuetudo repugnaret juri communi, ut dictum fuit in Rota, in una *Meliten. præcedentiæ*, 10 Junii 1577.

Pari modo Barbosa: « In materia præcedentiæ (ait) servanda est consuetudo... (et) hoc etiam procedere, quamvis consuetudo hujusmodi repugnaret juri communi. » *De offic. et potest. episc.* allegat. 78, n. 56: « Adeo ut vigore consuetudinis, possessio, quamvis esset contra jus, sit manutentibilis: » verba sunt Panimollis, *cit. Prax.*, decis. 1, n. 2.

Porro « per decennium induci consuetudinem in hac materia, etiam contrariam juri, nec interrumpi per reclamationem, in qua quis succubuit » decrevit Rota, decis. 24, n. 1 et 3, part. IV, tom. II, et decis. 99, n. 10 et seqq., part. XIX, tom. I. — *Rot. Recent.*, v. PRÆCEDENTIA.

dentia competat super parochum ecclesiæ S. Sebastiani.

(3. Cui debeatur præcedentia in incesu per vias occasione associandi funus, an capitulo collegiatæ collegialiter intervenienti, vel parochi ipsius defuncti?)

(4. An in funeribus et processionibus unica est erigenda crux capituli collegiatæ in casu, ita ut omnes associantes funus, ac etiam parochus S. Sebastiani sub hac ipsa unica cruce incedere debeant?)

Et eminentiss. et reverendiss. Patres sacris ritibus præpositi, omnibus mature consideratis, riteque libratis, rescribendum

PRÆDICARE, PRÆDICATOR.

Benedictio a concionaturo quando omittatur.

SACRÆ CONG. RIT. DECRETUM.

Ad dubium propositum in S. R. C. pro parte illustriss. D. cardinalis Acquaviva, civitatis Neapolit. archiepiscopi; an scilicet conveniat, ut quando aliquis episcopus in eadem civitate Neapolitana, ipso illustriss. D. cardinali archiepiscopo præsentem sermonem vel concionem habuerit, antequam pul-

lone vel ambonem ascendat, petat ab ipso archiepiscopo benedictionem, sicut cæteri concionatores non episcopi facere solent? Eadem S. Rit. cong. respondit: ob supremum ordinem et dignitatem episcopalem non convenire, ut episcopus concionaturus ab ordinario, etiam cardinali, benedictionem petat: et ita censuit, et declaravit die 28 Aprilis 1607 Neapolitana. — Apud cit. *Manual.*, edit. Neapol., *De præminentibus*, n. 612.

PROCESSIO.

De processionibus, quæ per confraternitates peraguntur.

SACR. CONGREGAT. RIT. DECRETUM.

Capellanus confraternitatis non potest suo arbitrio sine expressa licentia episcopi processiones facere. Sac. congregat. Rit., in *Melit. Galatii*, 4 Martii 1606. Apud Barbosam, *Summa Apostolic. decis.*, v. *Capellanus*, n. 9.

Super eadem materia.

SACR. CONGREGATIONIS CONCILII DECRETUM.

In processionibus peragendis extra ambitum ecclesiarum, in expositione Eucharistiæ, benedictione solenni super populum, aliisque similibus, quoties interveniat licentia ordinariorum, parochus non potest se op-

PROTONOTARIUS.

De protonotariis participantibus et extra participantibus speciatim agitur.

« PIUS Papa IX,

« Ad perpetuam rei memoriam.

« Quamvis peculiare facultates, ac privilegia nonnullis personis seu collegiis ad eorum remuneranda merita, vel dignitatem amplificandam ex Romanorum munificentia Pontificum concessa atque attributa sint, ea tamen moderanda censemus, et vero etiam abroganda, cum minus opportuna temporibus ac bono publico minus consentanea deprehendamus. Antiquissimum porro est in hac Romana Ecclesia collegium septem notariorum a S. Clemente I prædecessore nostro ad consignanda litteris, posterisque martyrum gesta institutorum, qui postmodum ob muneris præstantiam protonotarii dicti sunt, et pluribus, singularibusque privilegiis decorati. Ipsi quidem fel. mem. Sixtus V prædecessor noster nedum antiqua privilegia confirmavit, verum nova etiam, atque ampliora largitus est per Apo-

stoliceas suas sub plumbo datas litteras 19 Februarii anni 1586. Cum vero idem collegium protonotariorum ob præteritas rerum vices ad paucos redactum, pene extinctum esset, paternas ad illud curas convertens recol. mem. Gregorius XVI, decessor noster, per suam constitutionem vi Idus Februar. anni 1838, editam, ipsum ad pristinum septenarium numerum, veteremque splendorem restituit. Jam vero singularia inter privilegia memoratis comprehensa litteris Sixti PP. V. aliqua Nos esse animadvertentes, quæ neque presentis temporum conditioni, neque publicæ rei bono convenire comperitum sit; idcirco alia ex iis moderanda, seu quibusdam subjicienda conditionibus, alia vero penitus abroganda existimavimus.

« Et quidem privilegium promovendi ad gradum doctoratus in utroque jure ex commemoratis Sixti V litteris collegio protonotariorum impertitum jamdiu moderatus est, ac coarctavit fel. mem. Benedict. XIV,

ponere, ne a capellanis, et officialibus confraternitatum fiant; quia animarum cura et populi directio principaliter incumbit episcopo, qui est parochus parochorum. Sac. congregat. Concilii, in *Savonen.*, 12 Febr. 1689. Apud Monacell., *Form. legal. pract.*, tom. II, tit. 13, form. 1, n. 86, pag. 29 et 30.

De processionibus, quæ fiunt per parochos.

SACRÆ CONGREGATIONIS CONCILII DECRETUM.

Parochus sine licentia episcopi non potest facere processiones extraordinarias. Sac. congreg. Concilii, in *Savonen.*, 12 Febr. 1636, in qua amplius fuit dictum, non sufficere licentiam vicarii foranei. Apud Monacell., *loc. et n. cit.*

« Et quidem privilegium promovendi ad gradum doctoratus in utroque jure ex commemoratis Sixti V litteris collegio protonotariorum impertitum jamdiu moderatus est, ac coarctavit fel. mem. Benedict. XIV,

per Apostolicas suas sub plumbo datas litteras iv Kal. Septemb., an. 1744, quibus definiuit edixitque, licere protonotariis Apostolicis, quatuor duntaxat personis in singulos annos, eisque non absentibus, sed realiter in Urbe presentibus doctoralem lauream in utroque jure deferre, prævio tamen diligenti ac severo examine per ipsosmet protonotarios personaliter ac collegialiter instituendo, juxta Apostolicas in forma brevis litteras Urbani VIII, die 5 Septemb. an. 1629 evulgatas; quem postea personarum numerum idem Benedictus XIV, in ipsis illis supra memoratis litteris ampliavit in benevolentiae et honoris testimonium erga protonotariorum collegium; ipsis quippe concessit, ut in posterum non quatuor tantum singulis annis, verum sex personas in Urbe tamen praesentes doctoris laurea in alterutro, sive utroque jure decorare possent, servata forma, ac conditionibus inibi praescriptis et explicatis.

« Nos igitur commune bonum praeculis habentes, motu proprio, certa scientia, ac matura deliberatione nostra, supra memoratis Apostolicis litteris tum Sixti V, Urbani VIII, Benedicti XIV et Gregorii XVI praedecessorum nostrorum, quatenus opus est, et in iis duntaxat, quae constitutioni huic nostrae adversantur, derogantes, protonotariis Apostolicis de numero participantium vulgo appellatis privilegium deferendi doctoris gradum, seu lauream in theologia, et in alterutro, vel utroque jure ratum habemus ac confirmamus, servatis tamen conditionibus infra explicandis; in philosophia vero, in medicina aliisque artibus, seu scientiis ac facultatibus omnino tollimus atque abolemus. Volumus autem atque mandamus, ut quatuor duntaxat personis in facultate theologica, ac quatuor itidem in alterutro vel utroque jure in Urbe tamen praesentibus, doctoris gradum deferre valeant, utque de hujusmodi personis doctoris gradum petentibus antea ad Nos, nostrosque in Apostol. Sede successores referre debeant, secus concessio doctoralis laureae nulla atque irrita sit.

« Praecipimus etiam, quod jam a Benedicto XIV praedecessore Nostro praescriptum est, ut si dictus numerus personarum ad gradum doctoris promovendarum uno anno quavis de causa non sit completus, minime absolvi et compleri possit annis subsequentibus. Jubemus praeterea, ut ad instituendum candidatorum examen protonotarii convenient numero saltem quinque; quod si, aliquibus eorum impeditis, hujusmodi numerum pertingere nequeant, ad illum explendum archigymnasii Romani professores asciscant, denique ut in hujusmodi examine omnia servare debeant, quae de periclitanda scientia promovendorum ad gradum doctoralem praescripta sunt per Leonem XII praedecessorem nostrum in sua constitutione *Quod divina sapientia*. Si secus fecerint, concessionem doctoralis laureae irritam declaramus.

« Volumus insuper atque mandamus, ut de laureis collatis certiores faciant quolibet anno congregationem S. R. E. cardinalium

studiis moderandis praepositam, utque ad normam praefatae constitutionis Benedicti XIV, nota rogitus promotionum, descriptis promotorum nominibus, et cognominibus infra mensem a die cujuslibet promotionis computandum, ad archivium urbanum per secretarium collegii ejusdem, vel per ipsos promotos deferatur, ac postquam ejusmodi nota ad archivium praedictum delata sit, promotus ad lauream doctoralem pro legitime promotus haberi debeat ad quosvis juris effectus; alias doctoratus nullus sit, atque irritus, nec promotus ulla ratione suffragetur.

« In exercendo autem privilegio, quo iidem protonotarii gaudent ex memorata Sixti V constitutione, unum scilicet protonotarium quotannis creandi absque tamen exemptionibus et privilegiis, hoc est mere titularem, volumus ac jubemus, ut in posterum, nisi consultis antea Nobis, Nostrisque in Apostolica Sede successoribus, neminem ad hujusmodi honorem et gradum promoveri possint et valeant. Facultatem vero notarios seu tabelliones publicos creandi dictis protonotariis prorsus adimimus. Praeterea omnino tollimus atque abrogamus privilegium juxta antedictam Sixti V constitutionem protonotariis eisdem attributum, spurios scilicet, aliosque ex quovis illicito concubitu procreatos legitimandi ad successionem quorumcumque honorum sive ex testamento sive ab intestato, eosque idoneos declarandi, ad quosvis honores, dignitates et officia, sive publica, sive privata exercenda prout fusius hac super re in memoratis Sixti PP. V litteris continetur. Item irritum esse volumus, planeque abrogamus alterum privilegium, ut tam protonotarii Apostolici ipsi, quam eorum consanguinei, affines et familiares, sive in Urbe, sive in tota ecclesiastica ditione, arma prohibita absque speciali permissu, et licentia deferre possint et valeant.

« Quoniam vero consueverunt Romani Pontifices, praeter septem protonotarios vulgo participantes appellatos, aliis etiam ecclesiasticis viris hujusmodi honorem deferre, ita tamen, ut licet de participantium numero minime sint, ad eorum instar censeantur, idcirco ut majus inter eos discrimen exstet, volumus ac mandamus, ut septem protonotarii participantes a locorum ordinariis, eorumque jurisdictione liberi atque exempti, Nobisque, et Apostolicae Sedi immediate subjecti maneant, juxta Sixti PP. V concessionem; alii vero protonotarii ad instar participantium, sive ad hunc honorem jam electi, sive in posterum eligendi, locorum ordinariis juxta communis juris regulas subjecti omnino sint, ac censeantur, quemadmodum ipsos tenore praesentium ordinariorum jurisdictioni plane subicimus, ac proinde sine illorum assensu nunquam poterunt Pontificalia exercere. Insuper protonotariis participantibus privilegium altaris portatilis ratum habemus ac confirmamus, ea tamen lege ac conditione, ut illud in alienae habitationis domibus erigere nunquam possint, nisi ipsi occasione itineris

seu hospitii gratia in iisdem domibus diversentur; utque missa, quam super idem altare portatile decenti semper in loco erigendum diebus etiam solemnioribus vel per se celebraverint, vel per alium sacerdotem saecularem seu regularem rite probatum celebrare fecerint, tum protonotariis ipsis, eorumque consanguineis, et affinibus cohabitantibus, tum personis eorum famulatu seu comitatu addictis, nunquam vero aliis personis, in ecclesiastici praecipii implementum suffragetur.

« Protonotariis vero ad instar participantium, qui jam creati sint, vel in posterum creabuntur, idem altaris portatilis privilegium tollimus, eisque duntaxat concedimus indultum privati oratorii ab ordinario visitandi atque approbandi, in quo diebus etiam solemnioribus in consanguineorum et affinium secum cohabitantium, nec non famulorum suorum praesentia, missam vel per se celebrare, vel per quemcumque sacerdotem saecularem, vel cujusvis ordinis regularem rite probatum celebrare facere libere possint et valeant.

« Haec nos statuimus, decernimus atque

REGULARES QUOAD ADMISSIONEM NOVITIORUM.

S. Congregationis Episcop. et Regular. Decretum ex oraculo Sanctissimi.

Sanctissimus dominus noster Pius Papa IX, a primo sui Pontificatus exordio, impenso studio cupiens regularem ordinum religiosorum disciplinam redintegrare, specialem congregationem deputavit nuncupatam *Super statu Regularium*, cujus munus in eo situm esset, ut mala, quae forte obrepissent, expenderet, et remedia iisdem medendis apta Sanctitati Suae proponeret. Ad eandem Pater sanctus nominavit eminentissimos ac reverendissimos dominos S. R. C. cardinales Lambruschini, Ostini, Castracane, Patrizi, Polidori, Bianchi, Orioli, Gizzi, cum R. P. D. Andrea canonico Bizzarri a secretis.

Porro sacra congregatio inter praecipua capita, ad quae cogitationem, curamque suam convertit, ut finem a Sanctitate Sua propositum facilius assequeretur, in primis illud probe vidit, nihil potius, et antiquius in eo suscepto munere esse spectandum, quam exquisitissimam ac diligentissimam novitiorum admissionem, eorumdemque in scientiis, in iisque praesertim, quae ad religionem pertinent, solertem et assiduam institutionem.

Id ipsum recognovit, approbavitque sacratissimus princeps, qui in Encyclicis litteris diei 17 Junii 1847, incip. *Ubi primum*, ad omnes supremos moderatores, abbates, provinciales, aliosque superiores regularium ordinum pro monastica disciplina restauranda conscriptis sub § *At vos*, hisce verbis dilectos filios admonebat: « Cum autem ex diligenti tironum admissione atque optima illorum institutione totius ejusque sacrae familiae status, decorque plane pendeat, vos summopere hortamur, ut eorum, qui religiosae vestrae familiae nomen daturi

mandamus, non obstantibus nostra, et cancellariae Apostolicae regula de jure quaesito non tollendo, nec non superius memoratis Sixti V, Urbani VIII, Benedicti XIV et Gregorii XVI, praedecessorum Nostrorum litteris, aliisque constitutionibus et ordinationibus Apostolicis speciali licet mentione dignis, necnon praefati collegii protonotariorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus, et singulis illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice duntaxat specialiter et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

« Datum Romae, apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die ix Februarii, an. 1853, Pontificatus nostri an. VII. »

« A. card. LAMBRUSCHINI. »

sunt indolem, ingenium, mores antea accurate exploretis, ac sedulo investigetis, quo consilio, quo spiritu, qua ratione ad regularem vitam ineundam ipsi ducantur. Ac postquam noveritis, illos in religiosa vita amplectenda nihil aliud spectare, nisi Dei gloriam, Ecclesiae utilitatem, ac propriam, et aliorum salutem, in id potissimum omni diligentia, cura et industria incumbite, ut tirocinii tempore ex proprii ordinis legibus pie sancteque ab optimis magistris educentur, et ad omnem virtutem, atque ad instar regularis vitae institutum quam optime informantur. Et quoniam praecipua atque illustri Regularium ordinum laus semper fuit litterarum studia excolere, fovere ac tot eruditis doctis, laboriosisque operibus humanarum divinarumque rerum scientiam illustrare idcirco vos summopere excitamus, monemus, ut juxta vestri ordinis leges maxima cum solertia rectam studiorum rationem promovere, et omnia conari velitis, ut religiosi vestri alumni in humaniores litteras ac severiores disciplinas, praesertim sacras addiscendas, constanter incumbant, quo ipsi optimis, sanisque doctrinis apprime exculti, et proprii muneris partes, et sacra ministeria religiose, sapienterque obire valeant. »

Sacra congregatio, re mature discussa in conventibus, quos subinde habuit, non pauca providenda curavit, quae in duobus decretis comprehenduntur, ut sequitur:

DECRETUM PRIMUM

Sacrae congregationis super statu Regularium auctoritate sanctissimi domini nostri Pii Papae IX, editum de testimonialibus, ordinariorum litteris requirendis in receptione illorum, qui ad habitum religiosum admitti postulant.